

I N G E B L I K T

Moer

Moer 1995/4 besteedt in drie artikelen aandacht aan dyslexie, en meer bepaald aan de Methode De Haan. Eerst licht de ontwerper zijn methode toe. Hij gaat ervan uit dat dyslectici gebaat zijn bij structuur en een onuitputtelijk systeem van regels. Vervolgens vertelt Jan de Frankrijker over zijn praktijkervaringen met de methode. Ten slotte plaatsen Willemien Tak en Ietje Erkens de aanpak in een breder kader. Verder is er een artikel van de Vlaamse lerares Veerle Pessemier over theater kijken in de klas (zie ook **Werkblad voor Nederlandse Didactiek 23/3-4**). De opvoeringsgerichte methode die in dit artikel summiert wordt geschetst, is gedetailleerd uitgewerkt in de lesmappen (+ video) die werden samengesteld door het Vlaams Theater Instituut te Brussel (tel. 02/201.09.06).

Moer 1995/5 opent met het artikel van Jan T'Sas over 'woordenschat vanuit context' dat al in **Vonk 24/3** is verschenen (en enige tijd later ook in het **Werkblad voor Nederlandse Didactiek 23/3-4**). Over een tophit gesproken! Vervolgens vertelt Ank Hilderink over haar ervaringen om kinderen en volwassenen te leren lezen met de natuurlijke leesmethode, in tegenstelling tot de structuurmethode. En Karin-Ruth Breems recenseert een vijftal softwareprogramma's voor spelling waarbij ze gaandeweg ook een aantal selectiecriteria ontwikkelt. In de rubriek *De literatuuruur* maken Carien Bakker en Maeike Bosma boekpromotie voor *Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan...* van Louis Couperus. Zoals elke **Moer** worden ook deze nummers afgesloten met de rubrieken Verslagen, Leesvoer, Aankondigingen en VON-info.

Werkblad voor Nederlandse Didactiek

Jaargang 23 nummer 1 (november 1994) van het Werkblad voor Nederlandse Didactiek bevat bijvoorbeeld een bijdrage van Linda Wouters over het pakket *Talisman: Studerend Lezen*, een methode studerend lezen voor de eerste graad van het beroepsonderwijs (zie ook *Spiekerskorn* in dit nummer van **Vonk**). Wie een voorbeeld van 'exemplarisch werken met oude teksten' wil, leest het artikel van Mark Van Bavel. Hij toont aan de hand van *Jan Van Beverley* (een minder gekend volksboek) aan wat dat exemplarisch werken inhoudt. Van dezelfde schrijver is ook het 'Pleidooi voor een Vlaamse Beroepsvereniging Leraren Nederlands'. (In het laatste nummer van de jaargang leest u tot wat het pleidooi vooralsnog geleid heeft. En ook in **Vonk** bent en wordt u hierover te zijner tijd geïnformeerd; zie ook elders in dit nummer.) Ten slotte worden ook de besluiten van het Comité van Ministers afgedrukt in verband met de nieuwe spelling.

In **nummer 2** (februari 1995) gaat onder meer aandacht naar literatuuronderwijs. Vier leerkrachten van het Sint-Andreaslyceum in Brugge Sint-Kruis vertellen hoe zij hun leerlingen warm krijgen voor poëzie. Over reisverhalen in de klas schreef Rudy Wuyts een bijdrage. Vanuit leservaringen in de derde graad ASO gaat hij na welke inhoudelijke en vormelijke aspecten aan bod kunnen komen in de klas. Hij beperkt zich daarbij tot het werk van Adriaan Van Dis, Cees Nooteboom en Lieve Joris.

Verder stelt Guido Ooghe in dit nummer zijn 'Repertorium taalvaardigheid moedertaal' voor en presenteert William Van Belle een

strategie voor het beredeneerd lezen en schrijven van teksten.

kiezing in het Vlaamse parlement.

Dubbelnummer 3/4 (juni 1995) bevat artikels van heel uiteenlopende aard. Wat literatuur betreft, kunnen we bijvoorbeeld een bijdrage van Willy Spillebeen lezen over ruimte en tijd in zijn eigen werk. Veerle Pessemier schrijft over 'theater kijken in de klas', een opvoeringsanalytische methode die door de UFSIA-IDEA Werkgroep Drama en het Vlaams Theater Instituut werd uitgewerkt in lesmappen vergezeld van video's (zie ook **Moer 1995/4**). Van Jos Martens is het artikel 'Historische romans in de tweede graad: cultuuroverdracht en leesplezier'. Over schrijfvaardigheid in de klas schreef Hilde Van Looveren een bijdrage. Zij heeft het over de methode Rijlaarsdam die ze zelf toetste aan de klaspraktijk. Geert Claeys doet dan weer verslag van een onderzoek naar de aanwezigheid van de taal en de cultuur van Nederland in schoolboeken Nederlands in Vlaanderen. Met 'De toetsen getoetst' wil Arnold de Schrijver ruimere bekendheid geven aan de ideeën van Purves/Thissen rond toetsing in het literatuuronderwijs. Deze tekst is een bijgewerkte versie van een artikel dat eerder in **Vonk 24/1** is verschenen, en *niet* in **Moer 24/1** zoals abusievelijk in de noten vermeld staat. En ten slotte is er nog de bijdrage van Jan T'Sas over 'Woordenschat vanuit context' die ook al in **Vonk 24/3** is verschenen.

Ons Erfdeel

Ons Erfdeel 1995/4 bevat een artikel rond schuttingtaal, vloeken, schelden en beledigen. Wellicht vormt dit artikel een aanvulling of actualisering voor de lessen semantiek rond gevoelswaarde van woorden en taalregisters. Verder vind je in dit nummer bijdragen over de poëzie van Arie van den Berg en J.W.F. Werumeus Buning en wordt het literaire werk van Pol Hoste belicht. De politieke artikels handelen over Nederland en Vlaanderen in Europa en de Belgische ver-

Interculturele competentie

Als resultaat van een Lingua-project waarvan Deense, Duitse en Belgische onderzoekers en leerkrachten hebben meegewerkt, is het boek **Intercultural Competence. A New Challenge for Language Teachers and Trainers in Europe** verschenen. De publikatie telt twee delen: deel I concentreert zich op het taalonderwijs in het secundair onderwijs en deel II op dat aan volwassenen. Beide delen bevatten achtergrondartikels en praktische lesvoorbeelden. Deel 1 telt 188 pagina's en kost 625 BEF; deel 2 kost 1325 BEF voor 399 pagina's. Voor beide delen samen betaalt u 1800 BEF. De publikatie wordt in België verdeeld via

KU Leuven, Faculteit Letteren, Centrum voor Aggregatie, Blijde-Inkomststraat 21, Postbus 33, 3000 Leuven, tel. 016/32.47.64, fax 016/32.47.67, e-mail lies.sercu@arts.kuleuven.ac.be

Jongeren en culturele geletterdheid

Op vrijdag 9 december 1994 organiseerde de Stichting Boek een symposium met als thema **Leren omgaan met teksten als bron van informatie; jongeren en culturele geletterdheid**. Doelgroep en sprekers waren afkomstig uit zowel de onderwijs- als de bibliotheekwereld. Zopas is het verslagboek verschenen met daarin alle teksten van de lezingen.

Greetje van den Bergh heeft het in haar openingslezing over het belang van de omgang met teksten voor de status van het Nederlands. Schuift de informatiemaatschappij in de vergeten kenniskloof, vraagt Joan Hemels zich af. Frans Daems gaat dieper is op het vaardig omgaan met tek-

sten op school en Hugo de Jonghe screent de schoolboeken in Vlaanderen op het leren lezen van informatieve teksten. Wam de Moor vindt dat de bibliotheek er niet voor niets is en Koos Hawinkels pleit voor het opzetten en onderhouden van een taalbeleid op school. Omgaan met informatie via de nieuwe media: Ronald Soetaert en Guy Van Belle benaderen de nieuwe informatie-technologieën vanuit onderwijs en cultuur.

Stichting Boek p/a Provinciale Centrale Openbare Bibliotheek, Martelarenlaan 17, 3500 Hasselt, tel. 011/21.29.92.

Spreeken en luisteren in de tweede fase

Het project Nederlands VO (voortgezet onderwijs) van het Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO, Enschede) publiceert in de reeks **Studie en Onderzoek** verslagen van kortlopend onderzoek dat bedoeld is om aanwijzingen op te leveren voor leerplanontwikkeling. De delen 14, 15 en 16 over spreken en luisteren in de tweede fase (de bovenbouw van het secundair onderwijs) zijn zopas verschenen als eerste in een reeks van zeven rond hetzelfde thema. Elk deel bevat een case-study die een gedetailleerd beeld geeft van een meer dan gemiddelde praktijk van het spreek- en luisteronderwijs in de bovenbouw van havo en vwo op één school (komt ongeveer overeen met de drie hoogste jaren van het aso). Aan de hand van observaties van lessen en interviews met leraren en leerlingen wordt geschetst hoe de vakgroep Nederlands vorm geeft aan de gedocumenteerde groepsdiscussie (deel 14), de spreekbeurt plus discussie (deel 15) en presenteren, discussiëren en notuleren (deel 16). Deze case-studies worden op ruimere schaal verspreid omdat beschrijvingen van bijzondere lespraktijken inspirerend kunnen werken voor andere leraren.

Besteladres: Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO), afdeling Verkoop, Postbus 2041, NL-7500 CA Enschede, tel. 00-31-53-4840.840.

Nederlands in de basisvorming

In november 1995 is de tweede herziene druk verschenen van het didactiekboek **Nederlands in de basisvorming** van de hand van Helge Bonset, Martien de Boer en Tiddo Ekens. Voor een recensie van de eerste druk, verschenen in 1992, verwijzen we naar *Vonk* 22/4 (maart-april 1993), p. 52-54.

Deze tweede druk is op drie punten herzien:

- 1 in het leerstofschema in het inleidende hoofdstuk zijn de deelvaardigheden qua onderverdeling en terminologie systematischer op elkaar afgestemd, met als gevolg dat de structuur van de volgende hoofdstukken licht gewijzigd is; [Het nieuwe schema is afgedrukt in de vorige *Vonk* (25/1, sept.-okt. 1995) bij het artikel van Helge Bonset over strategisch spreek- en luisteronderwijs, p. 35.]
- 2 de literatuuropgaven bij alle hoofdstukken zijn geactualiseerd tot zomer 1995;
- 3 hoofdstuk 8 over Noordnederlandse methodes en lesmaterialen is geheel herschreven; alle nieuwe schoolboeken zijn erin verwerkt en er werden ook enkele beoordelingen opgenomen.

De publikatie telt 312 pagina's (tegenover 275 in de eerste druk) en kost 44,50 gulden. Verkrijgbaar via elke boekhandel in België.

*Helge Bonset, Martien de Boer & Tiddo Ekens: **Nederlands in de basisvorming. Een praktische didactiek.** Bussum: Dick Coutinho, 1995, tweede herziene druk.*